MIELIPIDE

Lähetä mielipidekirjoitus Toivomme napakoita, enintään yhden liuskan pituisia kirjoituksia (alle 2 000 merkkiä välilyönteineen). Julkaisemme kirjoituksen nimimerkillä vain poikkeustilanteessa. Lähetä kirjoitus osoitteeseen lukijalta@maaseuduntulevaisuus.fi tai Maaseudun Tulevaisuus, PL 440, 00101 Helsinki. Liitä mukaan yhteystietosi.

YLIÖ

Paikallisen sopimisen lisäämisestä hyötyvät kaikki

Ensi viikolla aloittaa työnsä työryhmä, joka valmistelee lainsäädäntöä paikallisen sopimisen mahdollisuuksien laajentamiseksi. Tämä on Suomelle paras uutinen pitkään aikaan.

Tämän työryhmän työstä on pitkälti kiinni se, saadaanko Suomen talous nousuun ja kustannuskilpailukyky kuntoon. Paikallinen sopiminen – se, että työntekijät ja työnantaja voivat työpaikalla sopia keskenään laajasti, miten ja millä ehdoilla työt tehdään – on tehokkain ja fiksuin keino parantaa kustannuskilpailukykyä.

Työmarkkinamme ovat tarkoin säännellyt ja erittäin jäykät. Järjestelmämme on peräisin 40 vuoden takaa. Maailma ja siinä mukana työelämä ovat muuttuneet aika paljon sitten 1970-luvun.

Yrityksemme ovat mukana kovassa kansainvälisessä ja digitaalisessa bisneksessä, jossa teknologinen kehitys ja kilpailu muuttavat yritysten ja yksittäisten työsuoritusten kannattavuutta hyvin nopeasti. Työnantaja ei ole enää iso tehdas vaan yleensä aivan pieni yritys.

Nyt tarvitaan notkeutta ja ketteryyttä ja uusia reagointikeinoja.

Tärkein keino tähän on paikallisen sopimisen lisääminen lainsäädännöllä. Se on Suomen Yrittäjien pitkäaikainen tavoite.

Työehdoista kannattaa antaa sopia yrityksissä – eli siellä, missä ala- ja ylämäet koetaan käytännössä. Näin työntekijät ja työnantaja voivat yhdessä pohtia ja päättää, miten he vastaavat muutoksiin. Yritykset ovat niin erilaisia, että alakohtainen tai valtakunnallinen Helsingissä tehty sopimus ei välttämättä sovi kuopiolaiselle konepajalle.

Etenkin pienissä yrityksissä on hyvät mahdollisuudet päästä sopuun työehdoista. Kun työnantaja ja työntekijät tekevät samoja hommia rinta rinnan ja tuntevat toisensa, välit ovat hyvät ja luottamukselliset.

Yrittäjä tarvitsee hyvää

> Ruotsissa ei ole yleissitovuutta lainkaan, eikä Ruotsi ole matalapalkkamaa.

työväkeä ja pitää siksi heistä huolta. Tätä tietoa tukee myös työ- ja elinkeinoministeriön Työolobarometri, josta käy vuosi toisensa jälkeen ilmi, että pienissä yrityksissä työntekijöiden ja työnantajan välitä ovat hyvät.

Jotta sopiminen onnistuu tarpeeksi laajasti, tarvitaan muutos kahdella saralla: sopimisen piiriin pitää saada enemmän työehtoja ja sopiminen pitää sallia kaikille yrityksille. Nythän näin ei ole.

Usein väitetään, että työehtosopimukset antavat jo nyt paljon mahdollisuuksia paikalliselle sopimiselle. Eivät anna.

Teknologiateollisuutta lukuun ottamatta mahdollisuuksia on vähän, ja niilläkään ei riittävästi kyetä parantamaan yrityksen kilpailukykyä ja kasvumahdollisuuksia. Paikallisen sopimisen mahdollisuudet ovat pääosin käytettävissä vain työnantajaliittoihin kuuluvissa 20 000 työnantajayrityksessä.

Onneksi työ- ja elinkeinoministeriön työryhmän tehtävänanto edellyttää, että mahdollisuus paikalliseen sopimiseen annetaan myös järjestäytymättömille yrityksille. Niitä kun on ylivoimainen valtaosa Suomen 90 000 työnantajayrityksestä. Ne ovat tyypillisesti pieniä yrityksiä, jotka ovat luoneet lähes kaikki uudet työpaikat 2000-luvulla.

Väite siitä, että paikallisen sopimisen laajentaminen johtaisi palkka-aleen, ei pidä paikkaansa.

Kysyimme laajentamisen vaikutuksista jäsenyrityksiltämme. Valtaosa työnantajayrittäjistä ennakoi työntekijöidensä ansiotason pysyvän samana tai nousevan. Lisäksi yrittäjät arvioivat palkkaavansa lisää työntekijöitä. Ja kuten Elinkeinoelämän valtuuskunnan EVA:n viime viikolla julkistetussa Ratkaisun avaimet -analyysissa todetaan, onhan meillä nytkin noin 25 000 yritystä, joiden palkat määräytyvät markkinaehtoisesti ilman minkään työehtosopimuksen määräyksiä.

Ei ole havaittavissa, että esimerkiksi viestintä- ja tilitoimistoissa palkansaajan asema olisi muita aloja huonompi, raportissa huomautetaan. On myös hyvä huomata, että länsinaapurissamme Ruotsissa ei ole yleissitovuutta lainkaan, eikä Ruotsi ole matalapalkkamaa.

Myös huoli pakottamisesta on turha. Jo termi kertoo, että paikallinen sopiminen on nimenomaan sopimista: sopimus syntyisi vasta, kun sekä työntekijä että työnantaja haluavat sen.

Jos työehtosopimisesta poikkeavaan sopimukseen ei ole tarvetta tai sopimukseen ei päästäisi, toimittaisiin niin kuin alan työehtosopimuksessa lukee. Työehtosopimus olisi siis aina lähtökohtana ja olisi työntekijän turva.

Lisäksi molemmille osapuolille pitäisi taata oikeus irtaantua sopimuksesta ja palata noudattamaan työehtosopimusta. Työntekijöille kuuluisi myös oikeus pyytää tukea ammattiliitolta.

Jos halutaan, että paikallisen sopimisen tuomat edut kilpailukykyymme toteutuvat, paikallisen sopimisen laajentaminen pitää tehdä nimenomaan lainsäädännöllä. Jos sitä ei kirjata lakiin, mikään ei takaa, että laajentaminen tulisi neuvotteluteitse työehtosopimuksiin.

Jussi Järventaus
Toimitusjohtaja
Suomen Yrittäjät

LUKIJAN KUVA

SINIKKA KUJALA

Joulun odotuksen tunnelmaa

”Kuura hunnutti maiseman valkoiseksi luoden joulun odotuksen tunnelmaa”, **Sinikka Kujala** kertoo kuvastaan, jonka hän otti maanantaina Utajärven Ahmaksen kylässä.

Lähetä kuva

Toivomme kuvia, joiden taustalla on tarina. Lähetä kuvaehdokkaasi osoitteeseen lukijankuva@maaseuduntulevaisuus.fi. Liitä mukaan yhteystietosi ja lyhyt kertomus kuvan tapahtumista. Julkaistuista kuvista maksamme palkkion.

Osta suomalaista jouluruokaa

Suosimalla suomalaisia elintarvikkeita voit edistää kansakuntasi hyvinvointia. Pistetään Suomi kuntoon syömällä hyvää ja laadukasta kotimaista ruokaa!

Suomalainen ruoka on suuhumme sopivaa. Maut ovat osa kulttuuriperintöämme.

Teet arvokkaan teon, jos leivot tai teet ruokia yhdessä lapsesi kanssa. Kotitalousopetuksen ohella kodeilla on iso merkitys uusavuttomuuden torjunnassa. Joulu tulee myös halvemmaksi itse valmistettuna.

Jos kiire yllättää, löytyy myös kotimaisia puolivalmisteita ja eineksiä.

Suomalaista suosimalla pistät rahan kiertämään kotimaassa, ja luot uutta työtä ja toimeentuloa. Tällä on myös kauaskantoisempia vaikutuksia.

Kotimaisen elintarviketuotannon turvaaminen on tärkeää myös huoltovarmuuden kannalta. Samalla autat kulttuurimaiseman säilymistä ja pienennät hiilijalanjälkeäsi.

Turvallisin ja eettisin ruoka tule läheltä.

Kotimaisissa kananmunissa ei raakanakaan ole salmonellariskiä. Voit hyvillä mielin antaa lapsesi syödä piparkakkutaikinaa.

Suomalainen maito ei sisällä antibioottijäämiä. Suomalainen kinkku tulee possusta, joka on saanut pitää hampaansa ja saparonsa. Suomessa vilja kuivataan kuivureissa eikä myrkytetä pystyyn pelloille.

Suomalaisen porkkanan viljelyyn on käytetty huomattavasti vähemmän kasvinsuojeluaineita kuin ulkomailta tuodun. Se on hyvä juttu sekä hyönteiskannalle että luonnon monimuotoisuudelle. Suomalainen ruoka ei sisällä sinne kuulumattomia vieraita aineita.

Määrä kannattaa korvata laadulla. Toivon, että jouluhuumassa ei ostettaisi ruokaa, joka myöhemmin päätyy jätteeksi.

Suomalaiset tuottavat vuodessa ruokajätettä yli 20 kiloa henkeä kohden. Kun ruoka maistuu ja sitä on valmistettu sopiva määrä, ei toivottavasti jää poisheitettävää. Ylimääräisen ruuan voi pakastaa ja käyttää myöhemmin.

Ruuan heittäminen hukkaan on epäeettisyyden huippu. Koko tuotantoketju on tällöin eri tavoin rasittanut luontoa turhaan. Ruokaa täytyy arvostaa, sillä sitä ei ole tänäkään päivänä tarpeeksi kaikille.

Toivon, että myös hyväntekeväisyysjärjestöt huolehtisivat siitä, että keräysvaroilla ostettava ruoka on kotimaista. Sitä vähemmän autettavia, mitä enemmän työtä. Joutsenlippumerkki ja kasvisten sirkkalehtimerkki takaavat raaka-aineen alkuperän ja elintarvikkeen valmistuksen Suomessa. Tunnetko jo tähtitortun ja joululaatikoiden tuoksun?

Anne Kalmari
kansanedustaja (kesk.)
eduskunnan lähiruokakerhon pj.

Ratkaisu on johtajuudessa

Nyt jos koskaan maassamme tarvittaisiin terävää johtajuutta. Valtakunnan tasolla aiemmin tehtävää hoiti presidentti, mutta valtaoikeuksien karsimisen jälkeen presidentti Koiviston aikana ja toivomuksestakin, tehtävä on myöhemmin kuulunut lähinnä valtioneuvostolle ja pääministerille.

Hyvä niin, sillä näin demokratia toteutuu parhaalla mahdollisella tavalla. Toisaalta demokratiaa ei saisi nähdä sokeasti itsetarkoituksena. Vaikeina aikoina tarkoituksen tulisi pyhittää keinot.

Sodan jälkeen elimme maassamme aikoja, jolloin hyvällä määrätietoisella johtajuudella oli selkeä tilaus. Silloin vatuloinnille ei todellakaan ollut sijaa.

Nyt seinien taas kaatuessa päälle ja kollektiiviseen toimintatapaan verrannollisen

> Hyvä johtajuus edellyttää ympäristön herkkää kuuntelua, ymmärtämistä ja luovuutta.

monisäikeisen, hitaan päätöksenteon viedessä maata yhä vaikeampien ongelmien ratkaisemattomaan ytimeen, pitäisi toimia määrätietoisesti ja nopeasti.

Hyvä johtajuus mahdollistaa tämän yhdistämällä ja kokoamalla oleellisen tiedon toimenpanoon. Nyt näyttää käyneen niin että olemme jääneet makaamaan tuleen.

Hyvä johtajuus edellyttää ympäristön herkkää kuuntelua ja ymmärtämistä sekä luovuutta ja oleellisen tiedon ripeää, lainmukaista toimeenpanoa. On hyvä muistaa, ettei kaikkia voi kumartaa – mutta jos edes puolia siitä, niin ollaan oikealla tiellä.

Hyvä johtajuus vaatii uskallusta ja taitoa ottaa riskejä silloin kun sitä tarvitaan, rohkeutta asettaa itsensä peliin silloin kun asiat niin vaativat ja oman aseman menettämisenkin uhalla.

Johtajuuden kehitys täällä ei ole edennyt sitten sotavuosien. Edelleen emme osaa erottaa alikersantti Rokkien erinomaisuutta, vaan haemme valtaa edellyttäen alaisten poimivan pyöryläisiä kiviä polkujemme varteen.

Syy on paitsi taantumuksellisessa kulttuurissamme, myös ongelmissamme rekrytoida. Maallikkopäättäjät eivät kykene erottamaan jyviä akanoista – tai paremminkin eivät halua, sillä olisihan se inhottavaa, mikäli alaiset olisivat meitä päättäjiä etevämpiä.

Vertaamme itseämme usein muihin skandinaaveihin ja varsinkin naapureihimme Ruotsissa. Siellä johtamisjärjestelmät toimivat. Johtamisen paremmuus perustuu alaisten arvostamiseen, luottamiseen, kannustamiseen sekä hyvään itsetuntoon. Näissä meillä on oppimisen paikka ja varsinkin julkisella sektorilla.

Kun puhutaan rakennemuutoksesta ja sen tarpeellisuudesta, vastaus ongelman ratkaisuun on lähempänä kuin voisimme kuvitella. Oikeassa johtajuudessa.

Kari Luostarinen
Iisalmi

Mitä opettajalle lahjaksi?

Kirja on hyvä lahja opettajille, oppilaille ja meille kaikille. Seuraava vinkki on tarkoitettu lähinnä lasten vanhemmille.

Olisi tärkeää kartuttaa koulujen kirjastoja. Jos lukutaito rapautuu, se vaikuttaa myös laskutaitoon.

Keväisin ja joulun alla pohditaan, pitäisikö opettajille viedä lahjoja ja jos pitäisi niin mitä lahjoja. Heräsi ajatus, voisiko luokka päättää yhteisestä lahjasta, joka olisi kirja, mielellään esimerkiksi yleissivistävä matematiikkaa sisältävä (satu) kirja.

Nekin lapset, joilla ei ole vara ostaa opettajalle kukkia ja lahjoja, pääsisivät mukaan ja saisivat nimensä lahjoittajalistaan. Nimilista voisi olla kirjassa kiinni. Olen varma, että opettaja muistelee usein kirjan lahjoittaneen luokkansa oppilaita.

Jos opettaja ei halua pitää kirjaa, sen voi jättää koulun opettajainhuoneeseen tai kirjastoon.

Lastenkirjoihin kannattaa panostaa, sillä lukevista lapsista tulee lukevia aikuisia. Toivon, että yhä useammat kirjailijat kirjoittaisivat matematiikkaa sisältäviä lastenkirjoja ja niitä luettaisiin sekä analysoitaisiin myös äidinkielen tunneilla.

Ehkäpä siten matematiikan pelko vähenisi. Matikan koukkuun jääneen on vaikea päästä siitä irti. Kokemusta on. Nyt pitäisi toimia eikä vain puhua ja purnata!

Alli Huovinen
matikkatäti
Oulu

VERKOSSA SANOTTUA

Pitäisikö pakolaisia palkata maatiloille?

MT:n verkkolehti kertoi sunnuntaina, että Ruotsin tuottajajärjestö LRF alkaa selvittää pakolaisten työllistämistä hallituksen tuella. Kiinnostaako sama meillä?

Jos Ruotsi siirtyy elintarviketuotannossa halvan tuotannon maaksi, se luo ison paineen Suomelle tehdä sama liike. Ja sitten voidaan syyttää, että mamut vievät meidän työpaikat. Ja sitten jää maataloustuottajien ansiot entistä pienemmäksi, jos viereinen maa ottaa tällaisen kilpailuloikan.

Keijo Paakkunainen

Olen yhden ulkomaalaisen työllistänyt ja oppisopimuksella kouluttanut, nykyisin hän on maatalouslomittaja. Ainoa vaikeus oli kielen kanssa, piti neuvoa kädestä pitäen joitakin asioita ja jopa piirtääkin jos ei muuten selvinnyt.

Senja Kokkonen

Johan meillä nyt puhutaan pääosin ukrainaa yhdellä sun toisellakin tilalla ja puutarhatilatkin sinnittelevät pitkälti vierastyövoiman varassa. Keneltä se on pois, jos maahantulijat saadaan nykyistä nopeammin töihin ja kiinni yhteiskuntaan?

Kristiina Liinaharja

No toivoisinpa kuitenkin, että oman maan kansalaiset pyrittäisiin työllistämään ja varsinkin nuoret ettei syrjääntymistä pääsisi tapahtumaan.. Jos kysytään keneltä se on pois niin vastaan, että mahdollisesti joltain kyllä.

Anu Säisä

Eikö pitäisi ensiksi työllistää meidät suomalaiset ja nyt varsinkin kun lomituspalvelua supistetaan ja meitä lomittajiakin ois tarjolla.

Veli Markus Vuosaari

Valitettavan harvaa suomalaista lopulta kiinnostaa.

Jouni Jääskeläinen

Idea on hyvä. Valtion sponsoroima työllistäminen maatiloilla toimii, kun se vääristäisi kilpailutilannetta monessa muussa teollisuudessa.

Bo Förström

Työtä tehdään sen vuoksi, että saadaan luotua tarvittavat hyödykkeet. On oikeudenmukaista, että työ jaetaan tasapuolisesti kykyjen mukaan.

Aapo Jaakko Antero Toivanen

Eihän maatiloihin/turkistarhoille ole enää aikoihin otettu kotimaista työvoimaa, kun ulkomaista saa puoleen hintaan.

Jyrki Viinikka

Kyllä meidän tilalle on palkattu ihan kotimaisia työntekijöitä. Onneksi on löytynyt hyviä työntekijöitä, joille maksaa mielellään kunnon palkan. Mutta ei sopivia ole tungokseksi asti, yleensä työmotivaatio on olematon tai palkkavaatimus huikea verrattuna työtaitoihin.

Johanna Seppälä

Kommentoi juttuja
osoitteessa maaseuduntulevaisuus.fi

TEKSTIVIESTIT

Luomua

Maatalous käy yhä kannattamattomammaksi. Toisaalta maailmalla hyvinvointi- ja terveystuotemarkkinat kasvavat. Olisiko aika herätä?

Luomuviljelijä

Vitsit vähissä

Missä ovat nyt Soinin sutkaukset? Ei se ole ihme, jos vitsit ovat vähissä, kun vihreidenkin kannatus on selvästi korkeampi.

Sitä saa, mitä tilaa

Metsästys

Kannatan metsänomistajien metsästysyhdistystä. Samaa olen ajatellut itsekin.

Toinen metsänomistaja

Osakkeita

80-luvun lopulla vanerikuutiosta maksettiin 300 mk, nyt 45 euroa eikä ollut pääomaveroa. En sijoita euroakaan metsään, vaan ostan osakkeita.

Ei bisnes

Värityskirja

Kyllä suupielet nousi ylöspäin lukiessa Mela lehtistä. Mela yrittäjän hyvinvoinnin tukena. Värittämällä virkeäksi värityskirja viljelijälle.

Virkistynyt

Lannoitteet

Jo 3 vuotta itänaapurin lannoitteilla. Yaraan en palaa. Nostelkaa hintoja ihan niin paljon kun haluatte. Seuraavaksi varmaan luomuun.

Kustannustaso

Sopiminen

Ilman ammattiyhdistysliikettä työntekijöiden palkka olisi vielä huonompi. Sen päivän kun näkisi, että työnantaja maksaa ylimääräistä. Paikallinen sopiminen on huijausta.

Ei nimimerkkiä

Biotalous

Mikä on biotaloutemme tulevaisuus, jos ja kun joudumme vähentämään hakkuita ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi? Puuta kannatta jalostaa eikä polttaa.

Ei nimimerkkiä

Sukupolvet

Pahalta tuntuu seurata vierelta, kun vanhaisäntä sekaantuu jatkajan töihin niin paljon, että näyttää jo katuvan alavalintaa.

Työrauhaa

Kirje pukille

Olisiko joulupukki niin kiltti, että toisi maajusseille rahaa. Kun Mavi ei pysty maksamaan EU-tukia.

Rahaton joulu

Kirjoitin joulupukille. Jos hän lahjojen sijasta jättääkin vain lapun: käsittely kesken.

Tipe tip tap

Töitä

Sipilän mielestä työttömät pitää saada töihin. Sitä samaa hän hoilasi jo ennen vaaleja. Missä viipyy todelliset näytöt?

Risupaketti

Ajokortti

Kyösti Värri ja Petri Lempinen esittävät harjoittelu ajoluvan myöntämistä 16–17 -vuotiaille. Nettiadressi asian puolesta pystyyn.

Vauhtia asiaan

Osaamattomuutta

Pääministeripuolue ja MTK. Onnetonta toimintaa tämän Mavin kanssa. Kannattaisi siirtää takaisin sinne kuplaan, niin tulisi työtehoja.

Vatuloija Keski-Suomi

Maville kiitos luottohäiriömerkinnästä. Kesäyöt ruiskutettu, syksy sateessa puitu. Torjunta-aineita asiakkaille ostettu.

Luottokelvoton urakoitsi